

TOETATWA

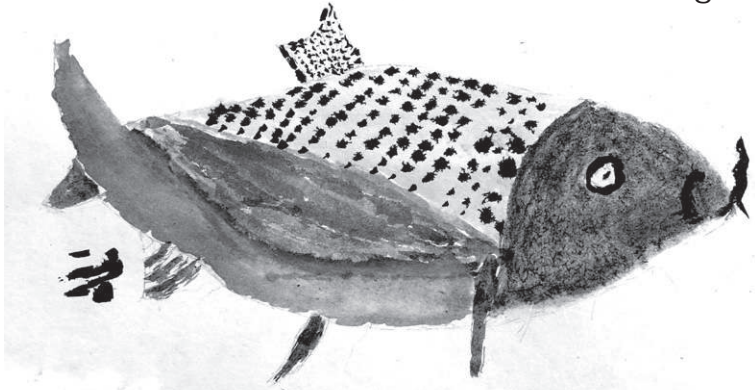
jaargang 1, nummer 1

Een uitgave van Stedsmuseum Tilburg en Vincents Tekenlokaal

januari 2025

VOGELVISSSEN

Pag. 2

Gerrie

BUURT SAFARI

Pag. 4 - 5

Anne

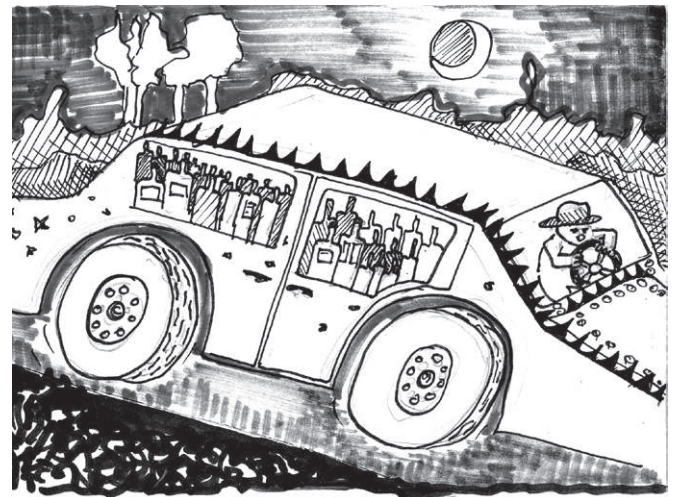

Wie wonen er in de VILLA?

Pag. 6

SMOKKEL

Pag. 10 - 11

Tamira

Pag. 14 - 15

Groenewoudpark

Pag. 3

HALLOWEEN

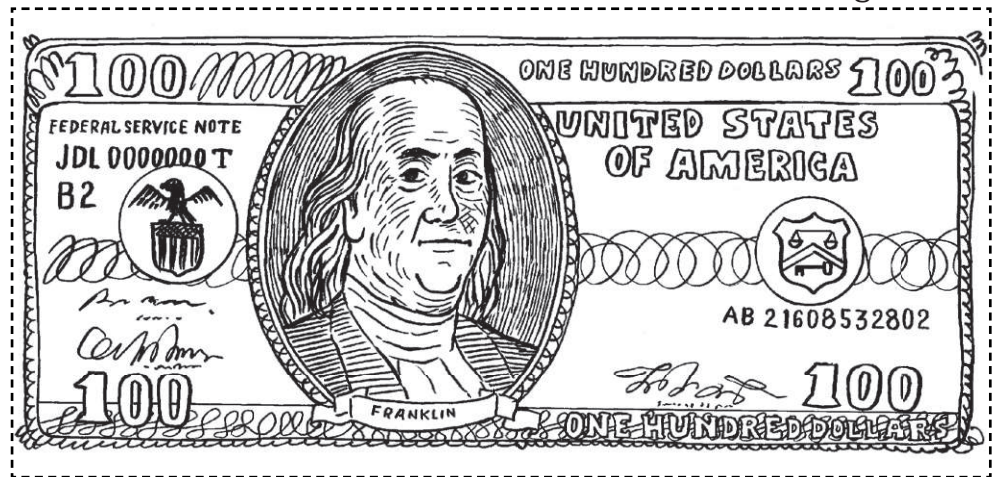

SPOOKTOCHT

Pag. 12 - 13

DOLLARREGEN

Pag. 7

TOETATWA

TOETATWA is een krant met 'getekende verhalen' over jouw buurt, voor en door buurtbewoners. Dit is de eerste editie over de wijk Groenewoud. Je vindt er verhalen over de geschiedenis, voorwerpen die iets vertellen over de wijk of andere verhalen die typisch zijn voor Groenewoud. TOETATWA is een initiatief van Jeroen de Leijer, uitgegeven door Stedsmuseum Tilburg en Vincents Tekenlokaal.

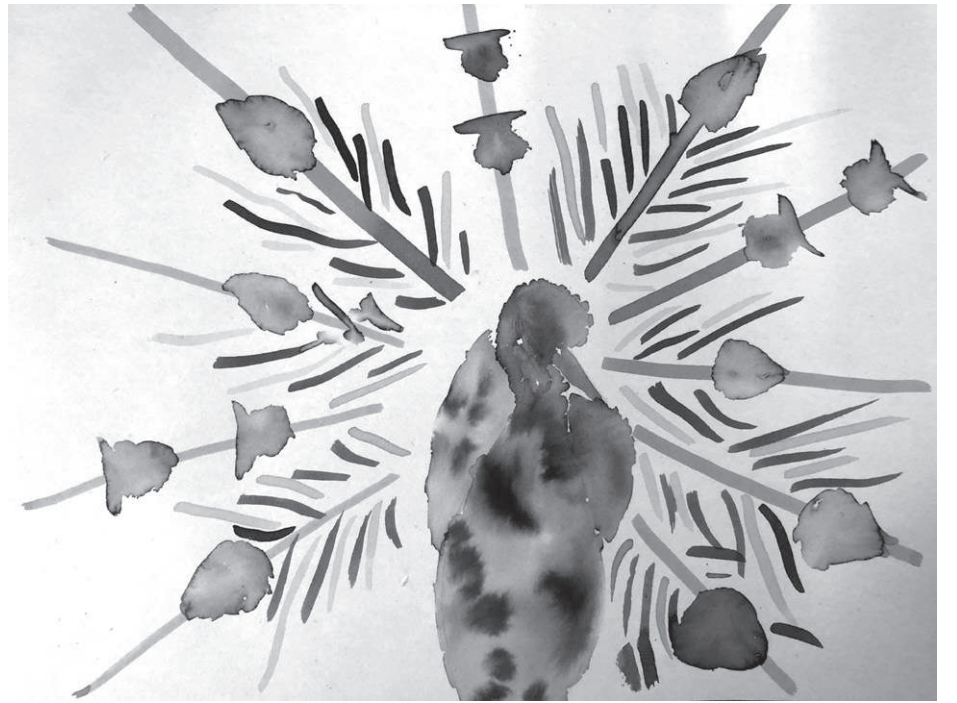

VOGELS & VISSSEN

In het oudste stukje van de wijk Groenewoud zijn er heel veel straten met namen van vissen en vogels. Vroeger noemden ze dit stukje wijk de Ruisvoorn. Vogels en vissen. Of misschien ook visvogels? Of vogelvissen? Allemaal leuk om te tekenen.

Selina

Hanneke

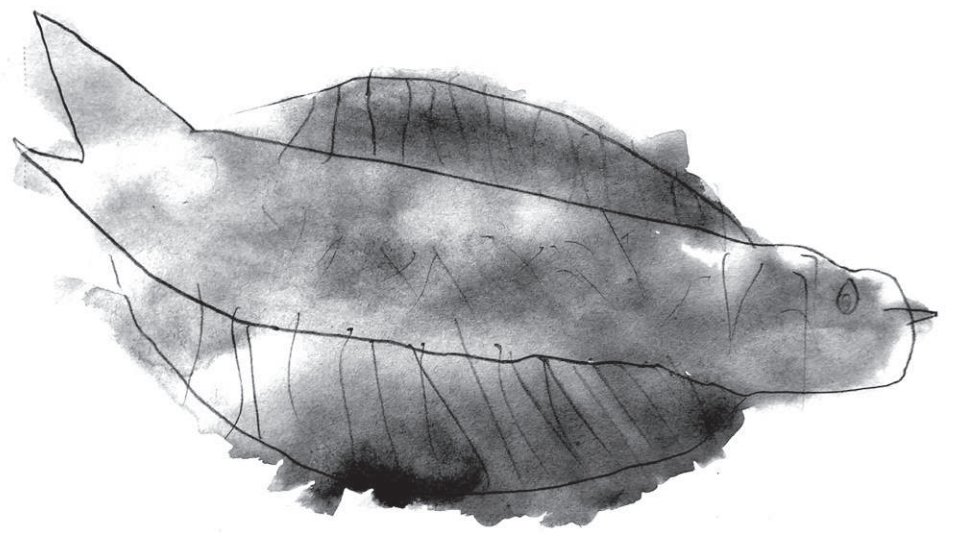
Jessica de Lange

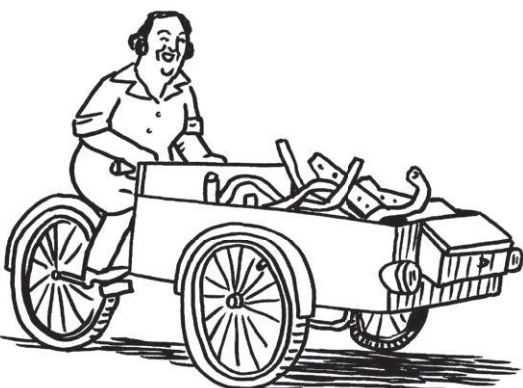
Lynn

Lidy

Noah

WOLKAT

In 1948 stapte Toos van Ierland op haar bakfiets om oude materialen in te zamelen. Even later richtte zij Wolkat aan de Hilvarenbeekseweg een firma voor het hergebruik van lopen, metalen en papier. In de jaren die volgden groeide Wolkat en werd de focus verlegd naar textielinzameling en -recycling. De specialisatie in gerecyclede textielvezels leidde tot de oprichting van enkele fabrieken in Marokko. In 2004 startte Wolkat met het maken van eigen garens, stoffen en producten. Sindsdien verwerken zij textiel op duurzame wijze. Met de inmiddels vierde generatie van de familie coördineert Wolkat haar activiteiten door heel Europa en werkt het voor opdrachtgevers over de hele wereld.

GROENEWOUDPARK

Overlast door hondenpoep

Handhaving en toezicht

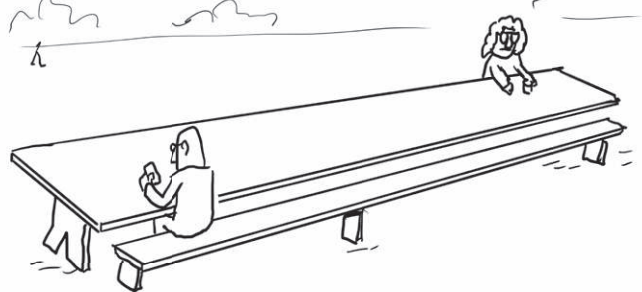
Overlast? Zet er een hek omheen!

Let maar niet op hem hoor... Dat is de parkbeheerder.

Picknicktafel voor mensen die elkaar niet willen ontmoeten...

Koken met ingrediënten uit de pluktuin.

Ruim de poep van je eigen hond op

Tijdens de bewonersbijeenkomst over het Groenewoudpark op 29 oktober heeft Jeroen de Leijer een getekend verslag gemaakt. Er zijn plannen om het park in de buurt te verbeteren met speeltoestellen, beplanting en andere initiatieven. Daarbij staat 'ontmoeting' hoog in het vaandel. Het park is van degenen die het gebruiken en daarom van iedereen. De omwonenden ervaren naast plezier ook overlast van het park. Er zijn jongeren die tot laat in de nacht aan het basketballen zijn. Een mevrouw vertelt dat ze regelmatig in haar badjas de jongeren aanspreekt omdat ze niet kan slapen van het geluid van de stuiterende basketbal. Een andere bewoner vertelt dat als hij zijn zakje hondenpoep weg wil gooien, hij eerst een slalom moet maken tussen alle drollen waarmee het park bezaaid ligt. Al snel ontardt de discussie in een roep om meer blauw op straat, cameratoezicht en een verzoek om een hek om het basketbalveldje te zetten. Jeroen tekent een hond die trots naar zijn baasje kijkt die zigzaggend tussen de hondendrollen een vuilnisbak heeft bereikt, een basketballer die alleen tussen 14.00 en 14.30 uur welkom is in zijn omheinde speelplek en een bewoner die liever het geluid van een stuiterende basketbal hoort dan een buurtconcert. Om de tekeningen, die aan het einde van de avond worden gepresenteerd, wordt hartelijk gelachen. Tijdens de gesprekken die erna volgen worden plannen gemaakt voor een vervolg. Er wordt weer gepraat en er komen plannen voor de toekomst. "Wat als koningin Máxima het park zou komen openen tijdens de Straatspeeldag?" We voelen een cartoon aankomen...

Buurtsafari

Honingbij

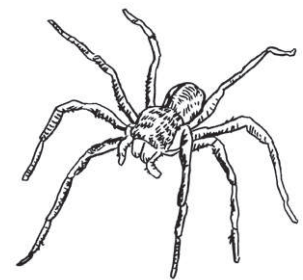
Bromvlieg

Hommel

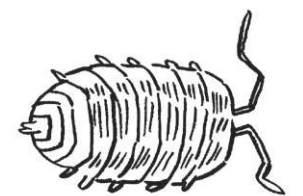
Mier

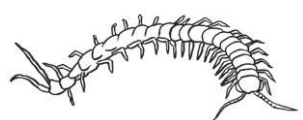
Wolfsspinn

Larve

Pissebed

Duizendpoot

Huisjesslak

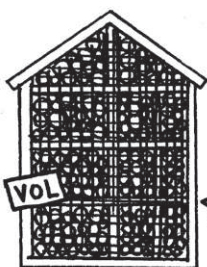
Regenworm

Stadsecologen Rob en Mischa geven een rondleiding door de buurt. De stadsecologen zorgen voor een goede balans tussen mens en natuur. Overal is natuur, ook in de stad. Er zijn bomen, planten en insecten maar ook vogels en vleermuizen. Tijdens de klimaatweek was er een Buurtsafari. We ontmoeten elkaar op het Pater van den Elsenplein bij een insectenhotel.

Insectenhotel
Er zijn wel 140 verschillende soorten bijen. Een deel daarvan maakt gebruik van het insectenhotel. Er zijn tegenwoordig weinig plekken waar insecten een nest kunnen maken. Het insectenhotel hangt op een plek in de zon. Er liggen stengels van bam-

boe en riet in waar de insecten hun eitjes kunnen leggen. Voor het insectenhotel zit gaas. Op die manier kunnen er geen vogels in. Het gaat goed met het insectenhotel. Alles is bezet.

Biodiversiteit

Insecten zorgen voor de bestuiving van bloemen en planten. Ze zijn opruimers en verwerken afgestorven planten en dieren. Op die manier zorgen ze voor een gezonde bodem en kunnen er struiken, bomen en planten groeien. Niet alle insecten

houden van dezelfde bloemen en planten. Hoe meer verschillende soorten er zijn hoe beter. Bij het Pater van den Elsenplein zijn verschillende soorten klavers en bloemen gezaaid. Op die manier is er een restaurant bij het insectenhotel met genoeg eten voor alle gasten.

Ook de bomen bij het plein zijn verschillend. Als er een boom ziek wordt is de kans groot dat een boom van dezelfde soort die ziekte ook krijgt. Nu zijn er verschillende soorten en is er minder risico. De variatie is ook goed voor de verschillende soorten insecten en vlinders.

Vleermuizen

In een hoekhuis is een plek voor dwergvleermuizen gemaakt. Vleermuizen zijn rotsbewoners, ze wonen in spleten en kieren. Door een

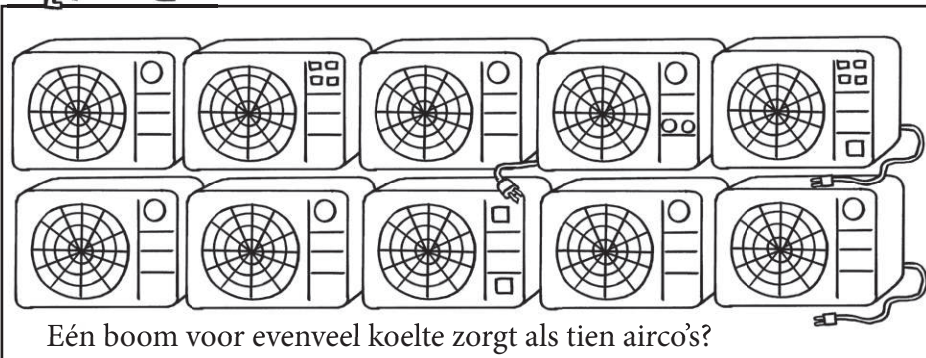
spleet in de muur kunnen de vleermuizen er naar binnen. In de spouwmuur is een kraamverblijf waar alleen vrouwtjes komen. Er passen wel 100 tot 150 vleermuizen in en mannetjes zijn er niet welkom. De vleermuizen hebben een apart paarverblijf, een winterverblijf en een zomerverblijf.

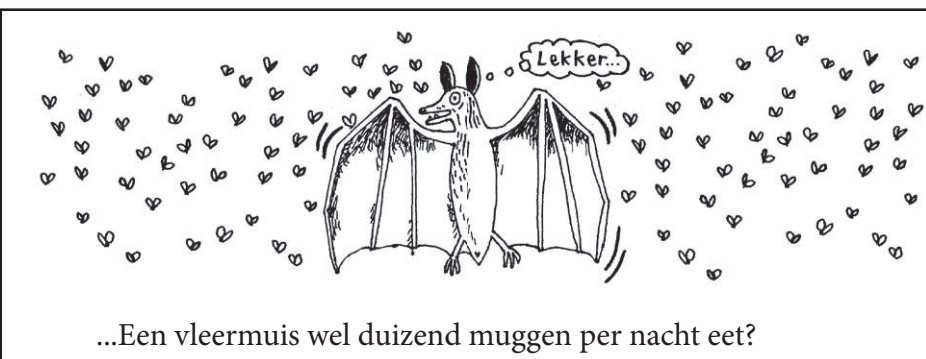
● Mischa laat zien waar het vleermuizenverblijf is.

WIST JE DAT?

Eén boom voor evenveel koelte zorgt als tien airco's?

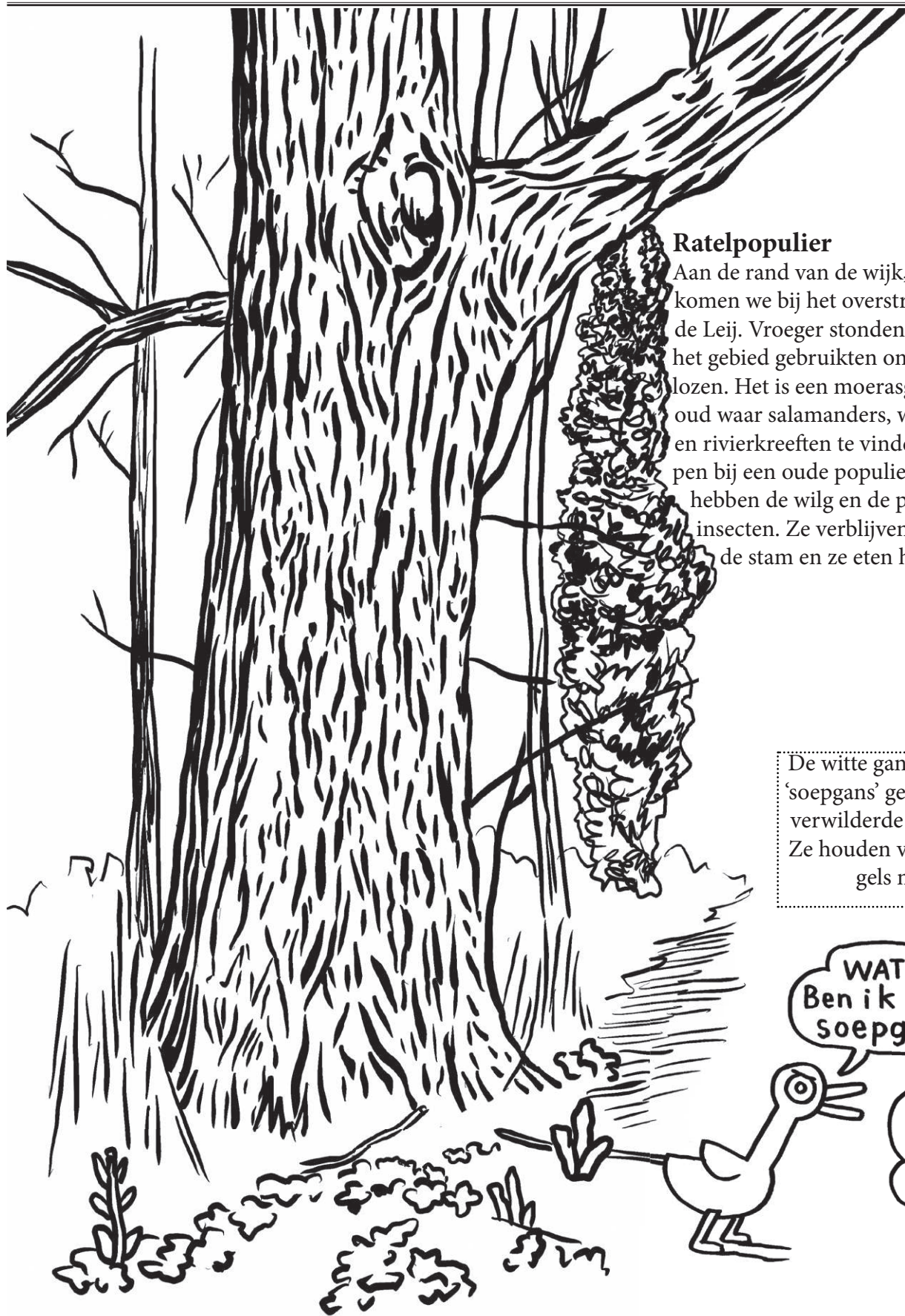

...Een vleermuis wel duizend muggen per nacht eet?

Een mens besteedt ongeveer 15.000 uur van zijn of haar leven met wachten. Wachten voor een stoplicht, wachten tot de telefoon wordt opgenomen, wachten tot het water kookt. In het Elisabeth Tweesteden Ziekenhuis wordt enorm veel gewacht. Mensen wachten er op de uitslag van een onderzoek of tot ze aan de beurt zijn om onderzocht of geopereerd te worden. Ze wachten tot ze opgehaald worden of ergens naartoe gebracht. Wachten doen ze in wachtruimtes en wachtkamers. Meestal is er niet veel te doen. Er

liggen wat oude tijdschriften en als je gelukt hebt hangt er een kunstwerk aan de muur om naar te kijken.

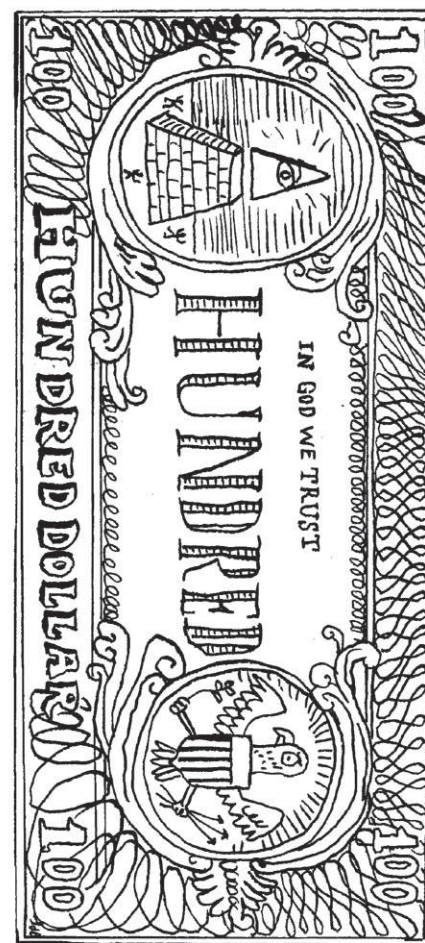
Ratelpopulier

Aan de rand van de wijk, vlakbij de snelweg komen we bij het overstromingsgebied van de Leij. Vroeger stonden hier fabrieken die het gebied gebruikten om er afvalstoffen te lozen. Het is een moerasgebied van 200 jaar oud waar salamanders, wijdebeekjuffers en rivierkreeften te vinden zijn. We stoppen bij een oude populier. Van alle bomen hebben de wilg en de populier de meeste insecten. Ze verblijven in de holtes van de stam en ze eten het blad.

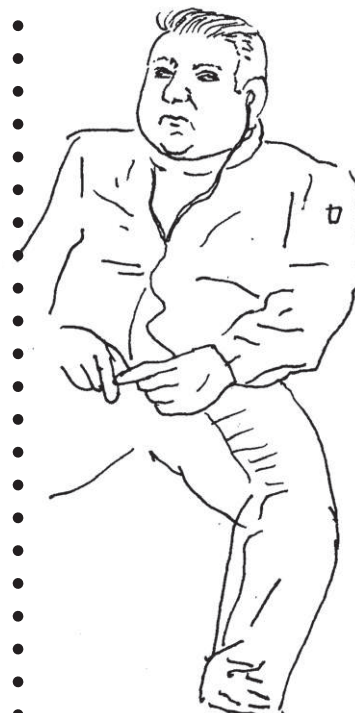
De witte gans wordt ook wel 'soepgans' genoemd. Het zijn verwilderde tamme ganzen. Ze houden van eiwitrijk Engels maaigras.

WAT?
Ben ik een
soepgans?!

Dan ben je
tenminste
nog ergens
goed voor!

WACHTKAMERTEKENINGEN

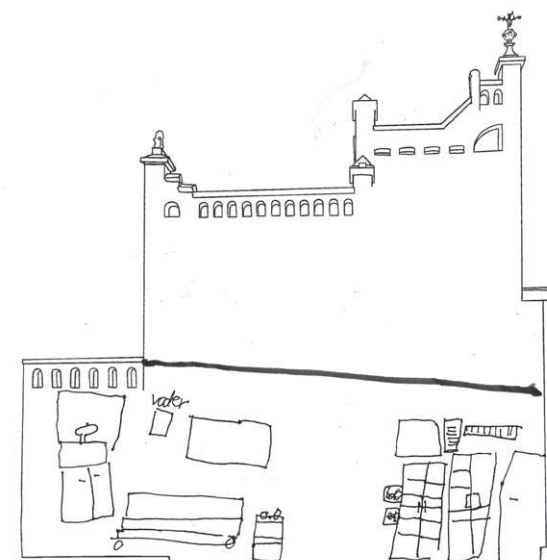

Verhalen uit De Villa

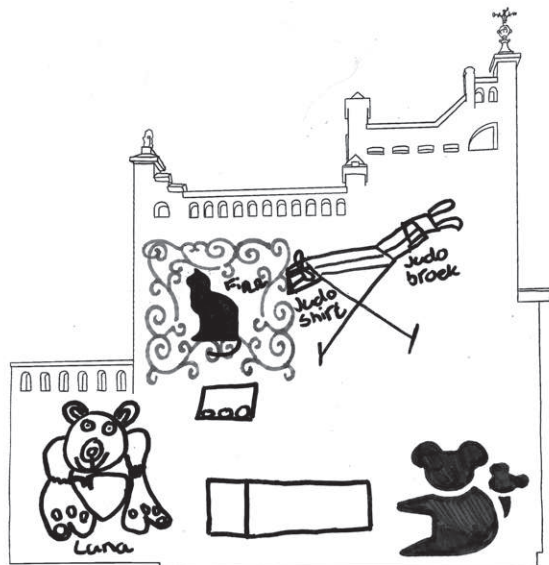

Villa Berglandweg

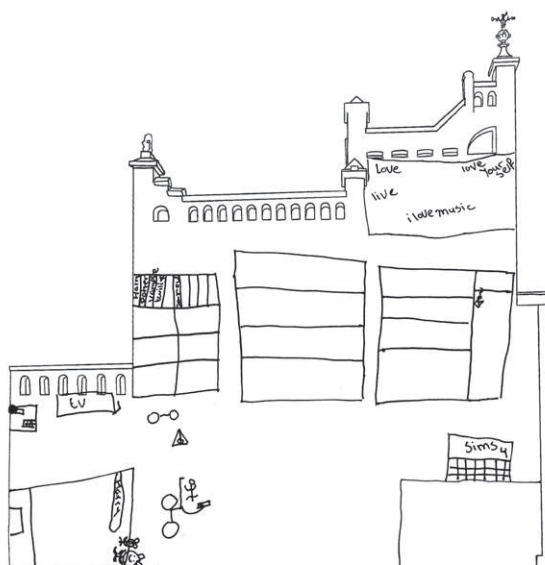
- Vroeger was dit Huize Broekhoven. Er stond een opgezette beer in de gang die gebruikt werd als kapstok.
- Nu wonen er kinderen en jongeren met een beperking en heet het Villa Berglandweg.

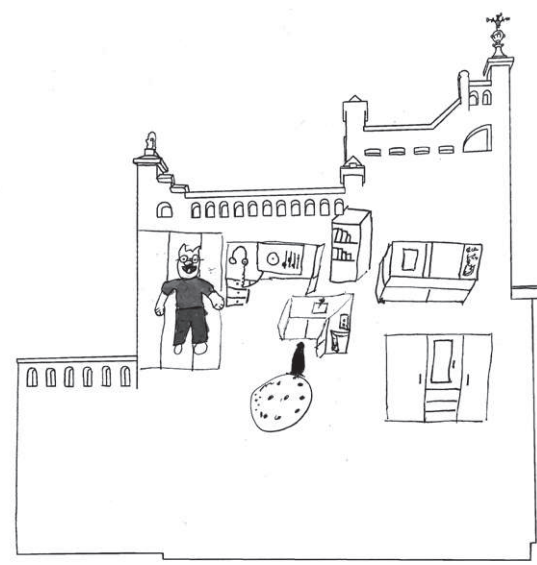
Justin Ik heb mijn kamer getekend. Ik hou ervan om mandala's in te kleuren. Ik ben slechtziend en daarom gebruik ik een loep. Jammer dat deze krant in zwart-wit is want ik hou heel veel van kleur.

Anouk Ik heb een fotolijstje getekend met Finn, de kat die bij mijn ouders woont. Ik heb mijn wasrek getekend met mijn judopak. Ik doe aan judo en ik heb de bruine band.

Jolien Ik heb mijn rolstoel geprobeerd te tekenen. Ik speel bijna dagelijks Sims. Daar kan ik mijn rust in vinden. Ik heb in mijn kamer een groot doek gemaakt met daarop 'Love yourself'. Ik heb veel meegemaakt en het is belangrijk dat je van jezelf houdt. Ik heb ook een tatoeage met 'Never give up'.

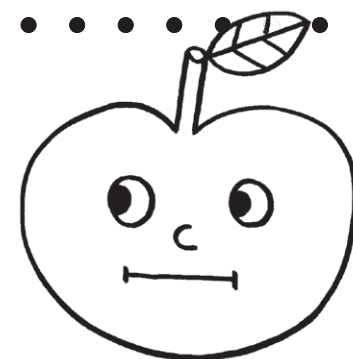

Natalia In mijn kamer heb ik mijn Dolfje Weerwolfje knuffel getekend. Dolfje is mijn steun als alles een beetje eng is. Hij gaat mee als ik naar het ziekenhuis of de huisarts moet en hij ging mee op vakantie naar Ibiza en Texel.

Delano Samen met Jeroen heb ik deze Darth Vader gemaakt. Ik hou heel erg van Star Wars en ik heb ook een Baby Yoda knuffel. Ik hou ook heel erg van mooie auto's zoals Lamborghini.

Jolanda Ik ben persoonlijk begeleider in de villa en ik woon hier in de buurt. Vroeger stonden hier appelbomen. Er woonde een jager met zijn vrouw. Toen ik nog een kind was gingen we hier altijd appels pikken. Dan kwam de jager naar buiten met zijn geweer en dan riep ik 'Ooit koop ik dit kasteel!'. Het kasteel heb ik nooit gekocht maar ik slaap hier wel bijna elke dag.

appel

Anouk heeft dit portret van haar huisgenoot **Justin** getekend.

Hier zie je **Anouk** aan het werk.

DON SARTO

Paus Pius X werd geboren op 2 juni 1835 als Giuseppe Melchiorre Sarto in Italië. Zijn sterrenbeeld is Tweelingen. Pius X was paus van 1903 tot zijn dood in 1914 en werd ook wel Don Sarto genoemd. Hij kwam uit een arm gezin en had veel sympathie voor de armen.

Hij zei hier zelf over: 'Ik ben arm geboren, heb arm geleefd en wil vooral arm sterven.'

Pius X bevorderde het veelvuldig ter communie gaan. Daartoe heeft hij ook de leeftijdsgrens verlaagd. Kinderen werden toegelaten tot de Eerste Heilige Communie vanaf zeven jaar. Omdat Pius X bekendstond als grote, zachtmoedige kindervriend namen veel lagere en middelbare katholieke scholen hem tot patroonheilige en vernoemden de school naar hem.

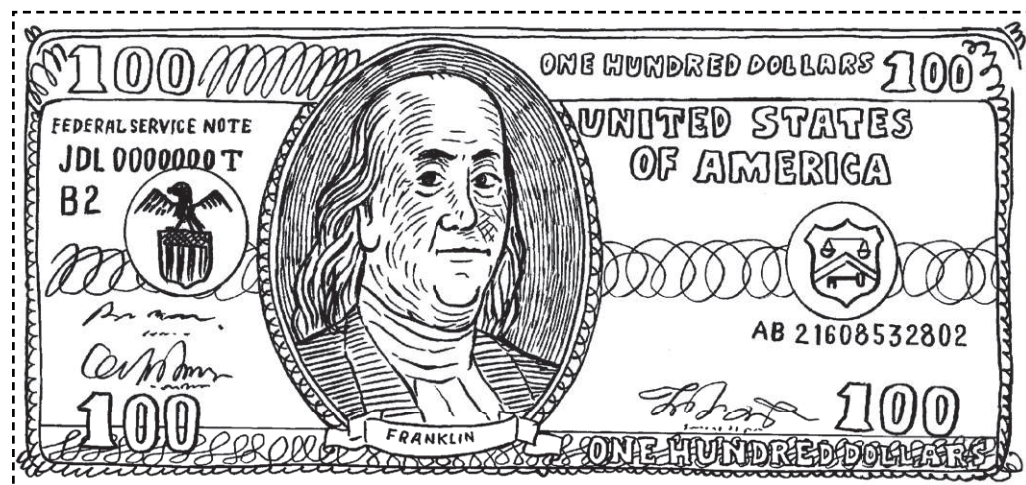
TWEELINGEN

Het sterrenbeeld Tweelingen is veelzijdig, flexibel en constant in beweging. Je doet duizenden dingen tegelijk en je gedachten staan geen moment stil. Vaak heb je zelfs het gevoel dat je twee kanten tegelijk uit gaat. Met Mercurius als belangrijkste planeet ben je als Tweelingen bovendien veel onderweg: van idee naar idee, van persoon naar persoon. Je vindt het lastig om je te concentreren en bent snel verveeld, waardoor je soms voor oppervlakkig wordt aangezien. Je roddelt graag en veel. Daar moet je een beetje mee oppassen, want het kan je in de problemen brengen. Communiceren gaat je sowieso heel (héél) goed af. Een fantastische schrijver of televisiepersoonlijkheid zou je zijn, Tweelingen. Je eigen show. Je eigen publiek. Radio, journalistiek, public relations, bloggen – mensen op de hoogte houden van wat er in de wereld gebeurt is helemaal jouw ding.

Dollarregen

Op 9 september 2013 vlogen bij werkzaamheden aan de Lijsterstaat en Merelstraat honderden dollarbiljetten door de lucht! Ze waren waarschijnlijk in een woning onder de grond verstopt en werden de lucht in geslingerd via een sloopband tijdens de sloopwerkzaamheden in de straat. Veel

bewoners gingen er met vele duizenden dollars vandoor. Niemand weet van wie het geld is en om hoeveel het gaat. Volgens buurtbewoners zou het gaan om miljoenen dollars... In deze krant vind je op verschillende plekken dollarbriefjes terug. Gratis uit te knippen!

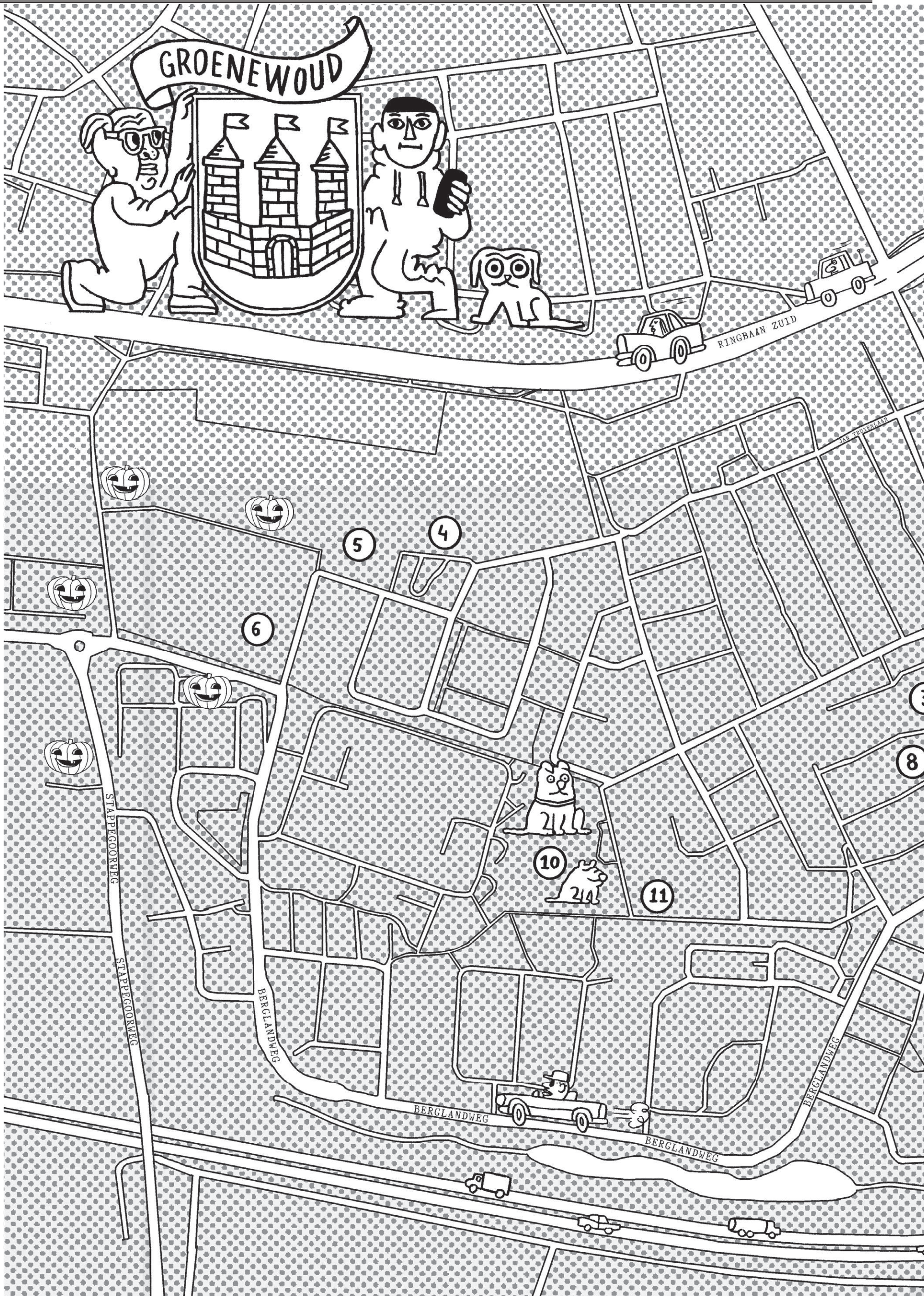
GRATIS

STOPPEN
MET
ROKEN

IN
3
MAANDEN

- ① Elisabeth Tweesteden Ziekenhuis
Pagina 5
 - ② Wijkcentrum Spijkerbeemden, dit was vroeger de Don Sarto kerk.
Pagina 7
 - ③ Pater van den Elsenplein
Pagina 4 - 5
 - ④ Buurthuis Broekhoven
 - ⑤ Halloween Spooktocht
Pagina 12 - 13
 - ⑥ Willem II college
- Daar heb ik nog op school gezeten!
- ⑦ Vogeltjesbuurt
Pagina 2, Pagina 16
 - ⑧ Visserijbuurt Pagina2,
Pagina 16
 - ⑨ Villa Berglandweg
Pagina 6
 - ⑩ Groenewoudpark
Pagina 3
 - ⑪ Bibliotheek Groenewoud
Pagina 14 - 15
 - ⑫ Het Leijpark
 - ⑬ De rivier De Leij
Pagina 4- 5
 - ⑭ De Wolkat
Pagina 2

PEER VERHAGEN, BIJGENAAMD PEER KWAK (1894-1928) EN ZIJN DRAMATISCHE EINDE

Peer Verhagen, ook wel Peer Kwak genoemd, was een bekende smokkelaar uit Tilburg. Hij had drie broers en een zus. De vier broers Verhagen stonden bekend om hun smokkelactiviteiten in en rond Tilburg. Drie van de vier broers stierven uiteindelijk door geweld. De enige overlevende broer, Toon Kwak, werd tijdens de bevrijding van Tilburg een held door de geallieerden te informeren dat er geen Duitsers meer in de stad waren.

Peer Kwak was getrouwd met Pieta van de Pol en vader van zoon Keesje en dochter Mietje. Hij had al vaak gevangen gezeten wegens smokkelen en woonde in de buurt van de Veestraat. Op 31 maart 1928 besloot hij samen met zijn maten sterke drank te smokkelen vanuit Poppel naar Tilburg. Deze smokkeltocht verliep echter rampzalig.

DE SMOKKELTOCHT EN HET INCIDENT

Op 31 maart 1928 vertrokken twee auto's vanuit Poppel. De eerste auto, met Peer Kwak, Harrie de Groot en

andere smokkelaars, diende als afleidingsmanoeuvre. De tweede auto vervoerde de drank. De commiezen (grenspolitie) hielden de eerste auto aan, zoals gepland, terwijl de tweede auto doorreed. Peer daagde de commiezen uit door te vragen of ze zonder geweren de confrontatie durfden aan te gaan. Uiteindelijk mochten ze doorrijden omdat er geen smokkelwaar in hun auto werd gevonden.

In Goirle stuitten ze opnieuw op commiezen die hen probeerden tegen te houden. De smokkelaars negeerden de oproep tot stoppen, waarop de commiezen het vuur openden. De auto werd geraakt, maar de smokkelaars wisten door te rijden dankzij ijzeren platen die de wagen beschermden. Ze bereikten uiteindelijk hun bestemming in Broekhoven, waar de drank werd opgeslagen in een schuurtje.

HET FATALE SCHOT

Terwijl de smokkelaars bezig waren met het verbergen van de drank, ontdekte een commie de achtergelaten auto en wachtte op versterking. Voordat die arriveerde, werd

hij omsingeld door smokkelaars, waaronder Peer Kwak. Peer greep de commies bij de keel, waarop een van hen in paniek zijn revolver trok en Peer in de borst schoot.

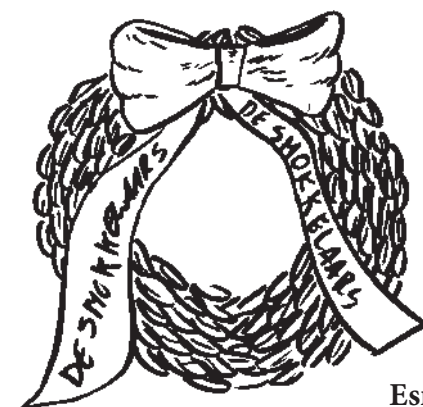
Peer werd nog naar het ziekenhuis gebracht, maar overleed daar aan zijn verwondingen. Zijn ouders, Kees Verhagen en Cato Krijnen, werden ingelicht en hun wereld stortte in. De begrafenisstoet was indrukwekkend, met kameraden die een krans droegen waarop stond "de smokkelaars".

DE LAATSTE WOORDEN EN TWIJFELS VAN PEER

Over de laatste woorden van Peer bestaat onduidelijkheid. Vrienden beweerden dat hij vlak voor zijn dood nog uitriep: "Mogen ze me dan zomaar neerschieten als een hond." De politie stelde later dat Peer in het ziekenhuis nog zou hebben verklaard dat hij de commies wilde wurgen. Dit leidde tot geruchten dat de politie Peer opzettelijk had doodgeschoten. De betrokken commies werd uit veiligheidsoverwegingen overgeplaatst naar een andere regio.

Peer Verhagen werd 34 jaar oud en had net een paar dagen eerder de gevangenis verlaten. Hij worstelde met het vinden van een reguliere baan vanwege zijn reputatie en de zwarte lijsten van fabrikanten. Zijn keuze om weer te smokkelen was mogelijk ingegeven door de noodzaak om zijn gezin te onderhouden. Het leven van Peer Kwak eindigde tragisch, als gevolg van de harde wereld van het smokkelen en de confrontaties met de autoriteiten. Zijn verhaal weerspiegelt de moeilijke omstandigheden van die tijd en de loyaliteit onder smokkelaars. Zijn dood liet diepe sporen na in zijn familie en omgeving, en zijn legende leeft voort in de geschiedenis van Tilburg.

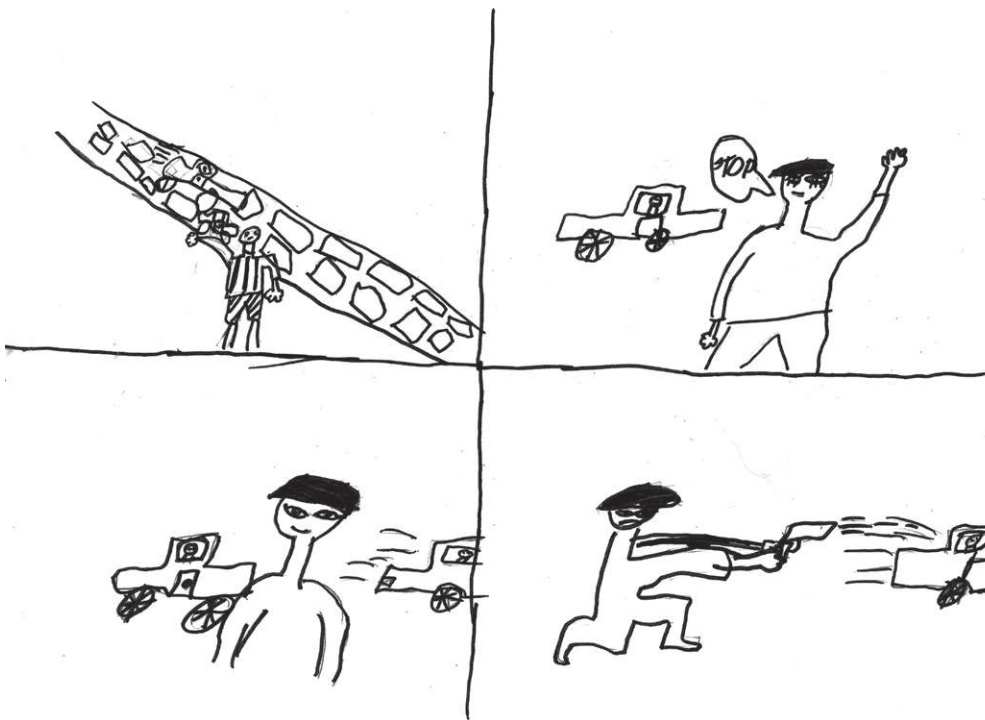
*Tekst: Alex van Dongen
Uit: De Tilburgse Peaky Blinders, vier generaties smokkelaars "Kwak" Verhagen. Het verhaal is voor de gelegenheid een beetje vereenvoudigd.*

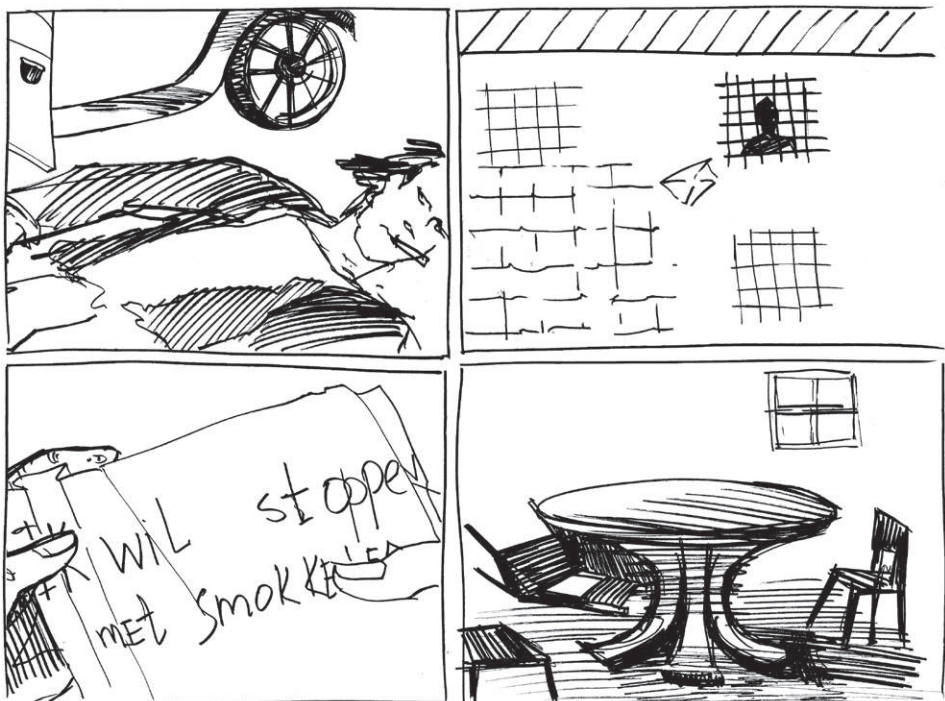
Op 21 oktober kwam een klein groepje bewoners bij elkaar in het buurthuis Broekhoven om naar de smokkelverhalen van Alex van Dongen te luisteren. Hij schreef een boek over smokkelen in Tilburg en in het bijzonder over de "familie Kwak". Na het luisteren werd er getekend en vooral de gepantserde auto van Peer was een favoriet onderwerp om te tekenen.

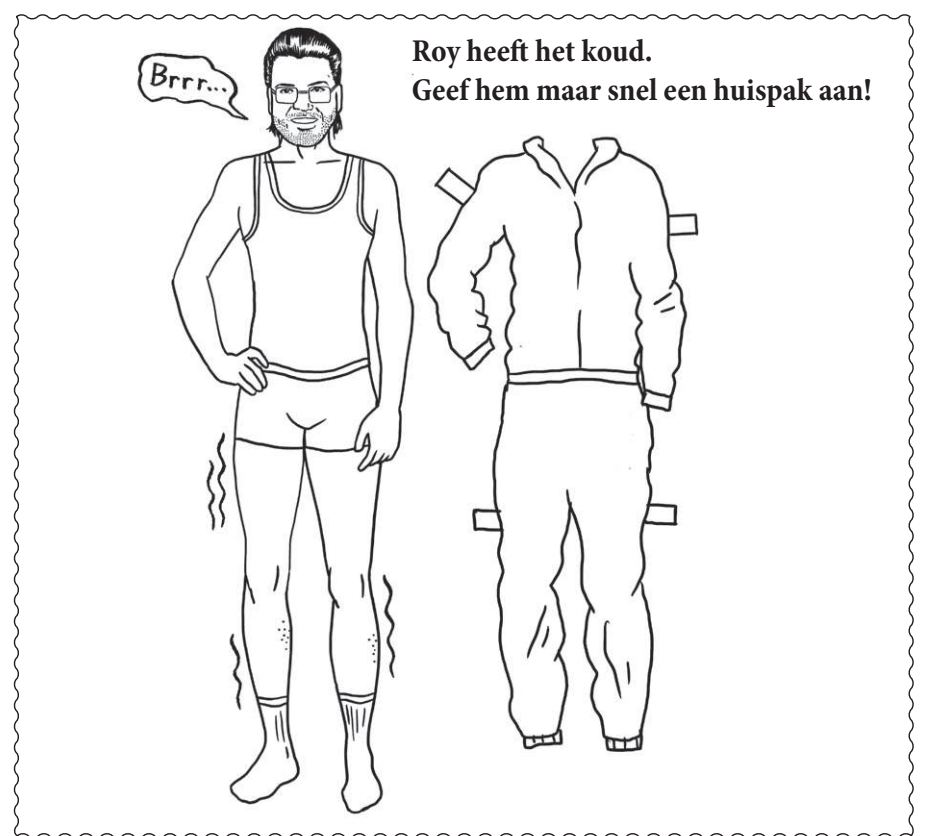
Elly

Gino

Maiia

Cor is de bewaker van de buurt. Tenminste, dat was hij vroeger. Bewoners in de wijk kennen Cor nog uit de tijd dat hij in de avonduren bewaker was op de bouwplaatsen in de wijk Groenewoud en Broekhoven. Ze herkennen hem nog steeds op straat en groeten hem: "Hey Cor, hoe gaat het met je been?" Dat vindt hij ook fijn aan de buurt, dat veel mensen een beetje omzien naar elkaar. Cor is geboren in de Ruisvoorn, het wijkje met de straatnamen met de vissen en vogels. Meer woningen waren er toen nog niet, alleen weilanden en enkele boerderijen. Boerderij Paulusse aan het Tauernpad (waar nu de nieuwe bibliotheek in komt), boerderij Vissers aan de Berglandweg. Daar zat later lange tijd een wijkcentrum in. Cor heeft met zijn vrouw Marij en zijn vier kinderen een paar jaar gewoond in boerderij Paulusse. Ze hadden er een paardje, dat Cor gekocht had van zijn broer. Dat paardje stond op een wekje voor de boerderij, waar nu een basketbalveldje aangelegd is. Heerlijk wonen was het, maar na drie jaar moest de Scouting ondergebracht worden in de naastgelegen schuur. De aannemer maakte een vergissing en sloopte de schuur en toen werd besloten dat de scouting in de boerderij kwam. Het gezin moest verhuizen naar de Dr. P van Hoekstraat waar Cor en Marij nog steeds wonen. Het paardje kon niet mee. Er waren nog meer boerderijen met weilanden in de wijk waar nog lang geboerd werd, vooral aan de zuidelijke rand van de wijk waar nu de Berglandweg, de Hilvarenbeekseweg en het ziekenhuis liggen.

Er waren huizen nodig en langzaam werden alle weilanden gevuld met woningen. Cor bewaakte de bouwplaatsen. Hij liep 's avonds door de wijk met zijn twee honden en zorgde ervoor dat er geen bouwmaterialen van de bouwplaatsen gestolen werden. Nou ja, soms gaf hij iemand wel eens een emmertje schelpenzand mee... "Ik kan beter een emmertje meegeven, want zodra ik de hoek om was zouden ze het toch wel komen halen". Toen de wijk volgebouwd was, ging hij naar de bouwplaatsen in de Korvel. Hij heeft het jaren gedaan, naast zijn dagelijkse werk. Overdag deed Cor namelijk grondwerk. Hij was kabeltrekker waarbij hij sleuven groef om kabels te leggen. Dat deed hij samen met zijn broers met veel plezier. Het waken heeft Cor ook altijd met plezier gedaan en het leverde een extra zakcentje op voor het gezin met vier kinderen. Maar Marij vond het ook fijn toen hij 's avonds gewoon eens thuis bleef op de bank. Waken doet Cor nog steeds: hij is beheerder van de speeltuin 't Veldje aan de Jan Truijnenlaan, waar ook de Scouting Groenewoud zit. 's Ochtends doet hij de poort open en als het donker wordt gaat de boel weer op slot.

HALLOWEEN SPOOKTOCHT

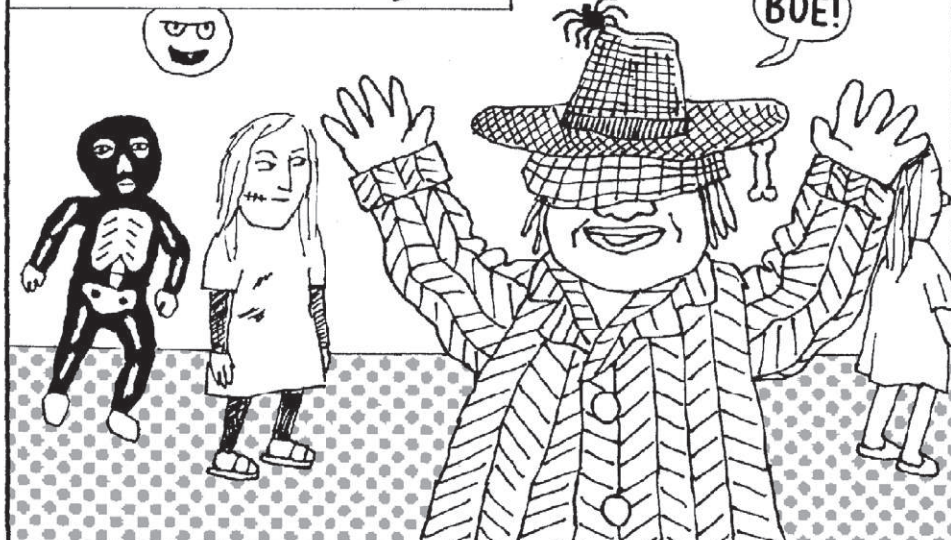
Tijdens Halloween mocht ik mee met de Spooktocht in Groenewoud.

Voor de gelegenheid had ik me verkleed als heks.

Ik had gevraagd of mijn collega Tamira mee wou gaan.

Oké, dan doen we het zo. Zijn we allemaal compleet?

Onderweg moesten we vragen beantwoorden.

Op 26 oktober 2025 werd er een Halloween Spooktocht georganiseerd in de wijk. Vanuit Buurthuis Broekhoven wandelden, puzzelden en griezelden verschillende groepjes met verklede bewoners door de wijk. Lees hieronder een verslag van de dappere groep van 21:00 uur.

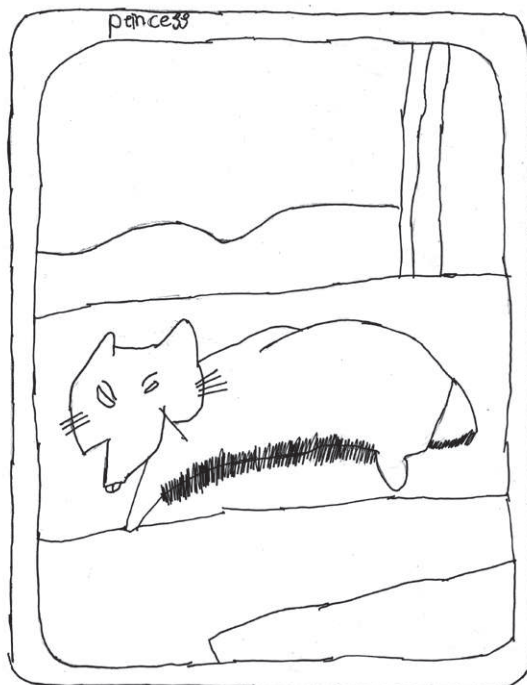
Script: Boris
Tekeningen: Jeroen

COLLECTIEPARLEMENT

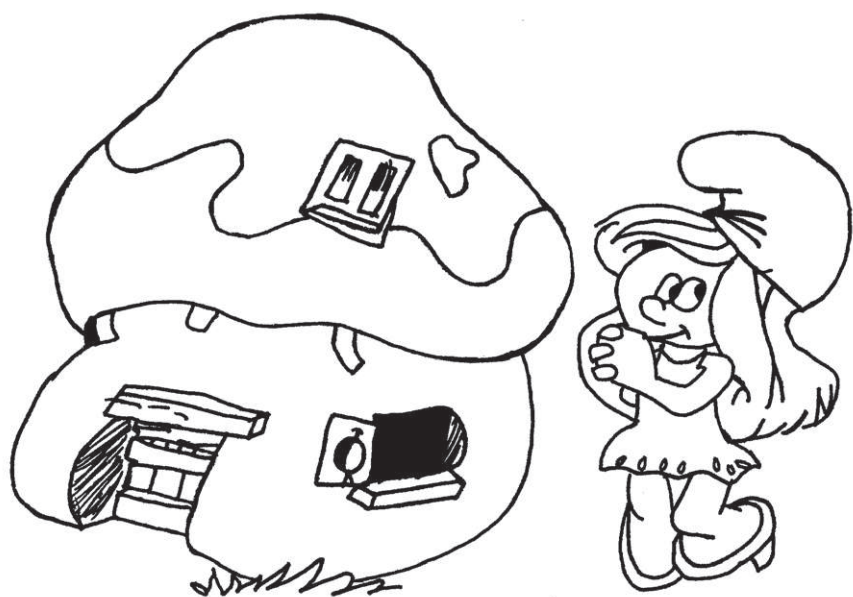
Christina tekent haar broertje Levi, omdat hij heel irritant is. Hij is 4 jaar en maakt altijd rotzooi in haar kamer, net als ze heeft opgeruimd.

Danique heeft een foto van een Lassiehond (Schotse herdershond) meegenomen. Haar naam was Lizzy en het was de hond van haar oma. Ze kon Danique altijd goed troosten.

Joost Kruidenink heeft een boeddha-kop meegenomen. Hij heeft hem gekregen van zijn dochter. Joost is een boeddhist en dat geeft hem innerlijke rust.

Sanne heeft een foto van "haar" pony Storm meegenomen. Storm is klein en eigenwijs, maar luistert steeds beter. Hij eet geen poep meer. Uiteindelijk tekende Sanne toch iets anders: Smurfin naast haar smurfenhuis. Waarom? Omdat haar bijnaam smurf is: "Ik ben klein...".

Inaya en Selina zijn zusjes en ze tekenen Labubu, een knuffel in de vorm van een monstertje. Ze hebben hem vandaag van hun moeder gekregen.

Stefanie heeft een afbeelding van het Tilburgs Leesplèngkse bij zich. Ze heeft een tekening van het draaiend huis gemaakt, want die vond ze het leukst.

BIBLIOTHEEK GROENEWOUD

In de wijk Groenewoud komt een 'Proeftuinbibliotheek'. De oude boerderij Paulusse wordt omgetoverd tot Bibliotheek. Half februari 2025 gaat de bibliotheek open!

Talentontwikkeling en ontmoeten

Dat je in de Bibliotheek terecht kunt voor informatie of een boek, dat wist je waarschijnlijk al. Van prentenboeken voor de allerkleinsten, eerste leesboekjes voor kinderen uit groep 3 en 4 tot boeken voor de wat oudere jeugd en informatieve boeken en romans voor volwassenen. Uiteraard kun je als lid van de Bibliotheek ook boeken uit de gehele collectie van de Bibliotheek Midden-Brabant reserveren en ophalen op jouw eigen locatie. Dus ook in Groenewoud.

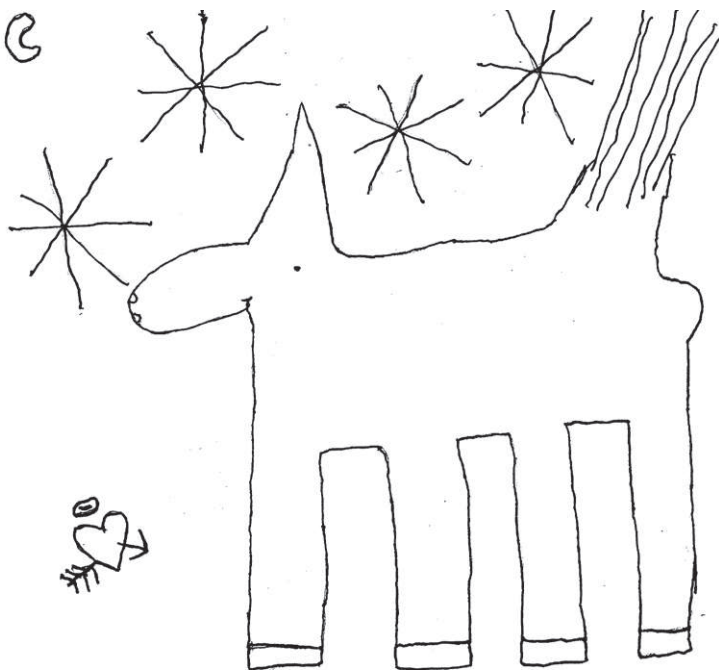
Maar deze Bibliotheek wordt meer dan een collectie boeken en aandacht voor lezen. Het gaat ook om talentontwikkeling en ontmoeten, meedoen met gratis jeugdactiviteiten of gewoon een krant of tijdschrift lezen aan de grote leestafel.

Tijdens een collectieparlement komen Tilburgers samen om elkaar voorwerpen te laten zien die iets vertellen over de geschiedenis en het erfgoed van Tilburg. In Buurthuis Broekhoven kwamen op donderdagavonden kinderen en volwassenen samen tijdens de teken- en schilderclub Broekhoven met Joost Kruidierink met hun eigen favoriete voorwerpen. Wist je dat iedereen welkom is op de teken- en schilderclub Broekhoven in Buurthuis Broekhoven? De teken- en schilderclub Broekhoven is iedere donderdagavond van 19:00 tot 21:00 uur.

Peggy tekent een doodskep want ze is gefascineerd door horror en donkere dingen. Ze luistert graag naar Metal-muziek. Op haar slaapkamer heeft ze een grote doodskep op haar muur. Lekker relaxed wakker worden.

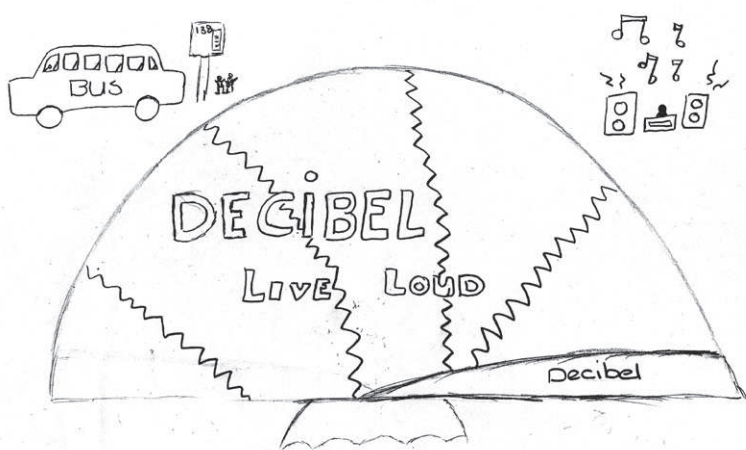
Anne heeft een eenhoorn getekend die in een grasveld met bloemen staat, onder een sterrenhemel met de maan. Ze houdt van eenhoorns want die zijn een teken van liefhebben. Het hart is een teken van liefde die ze iedereen gunt.

HALT, STOP POLITIE!

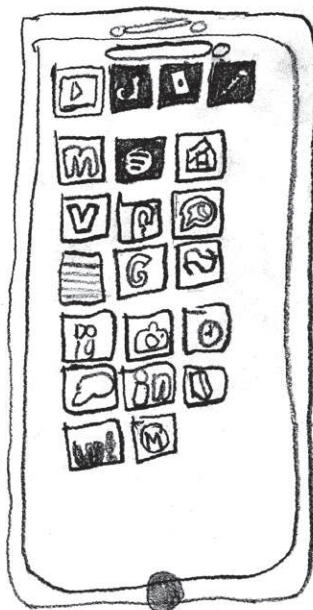

Stropersverhalen uit de jeugd van Rien van Liempd

Rien heeft een boek geschreven over zijn jeugd, waarin hij met zijn ooms vaak het veld inging met de "lange honden" (hazewindhonden). Deze waren zeer geschikt voor het vangen van wild. Ze vingen onder anderen hazen en fazanten, maar het mocht niet. Stropen was verboden. Vaak moesten ze trucs verzinnen om de boswachters en veldwachters te snel af te zijn.
Uit: Rien van Liempd, "Halt, stop politie!", Tilburg 2023.

Wendy is een echte festivalganger, én een waaierverzamelaar. Op elk festival koopt ze een nieuwe waaier. Haar eerste waaier was van een concert van dr. Peacock in 013. De waaier die ze getekend heeft is van festival Decibel, een echt Tilburgs fenomeen vindt ze.

Danthé heeft een telefoon getekend want die mag ze pas vanaf haar 15e verjaardag. Dat zeiden ze op het nieuws. Daar werd ze wel angstig van. Ze tekende op de telefoon onder andere een logo van de NS-app, want haar vader werkt bij de NS.

Wil je Bibliotheek Groenewoud leren kennen? Kom dan naar onze feestelijke ontdekmiddag op:

woensdag 19 februari 2025 van 13:30 tot 16:00 uur

Ontdekmiddag bij de Bibliotheek Groenewoud

Ontmoet Priscilla, Jacqueline, Paul en Marieke; de vaste gezichten van de Bibliotheek Groenewoud. Snuffel rond tussen de boeken of doe gezellig mee aan leuke activiteiten. **Extra's tijdens deze middag: Kinderen (tot 18 jaar) zijn gratis lid van de bibliotheek. De eerste 250 nieuwe jeugdleden krijgen een speciale verrassing.** Er is popcorn en er zijn leuke activiteiten voor de kinderen. Kom Minecraften, je eigen game ontwerpen of legobots bouwen! Aanmelden is niet nodig. Je bent van harte welkom! Tot ziens in de **Bibliotheek Groenewoud, Tauernpad 2, Tilburg**

In 2013 maakte Pien Rosmalen een film over de Vogeltjesbuurt. Het is een documentaire geworden waarin ook nagespeeld werd hoe het begin vorige eeuw was. Er was toen veel armoede en mensen moesten allerlei dingen verzinnen om aan geld of

eten te komen. Ze gingen stropen bijvoorbeeld. Stropen is jagen op klein wild zoals konijnen of fazanten zonder vergunning. Dat mocht niet maar op die manier hadden ze wel te eten. Ook waren er mensen die smokkelden. Ze brachten drank en

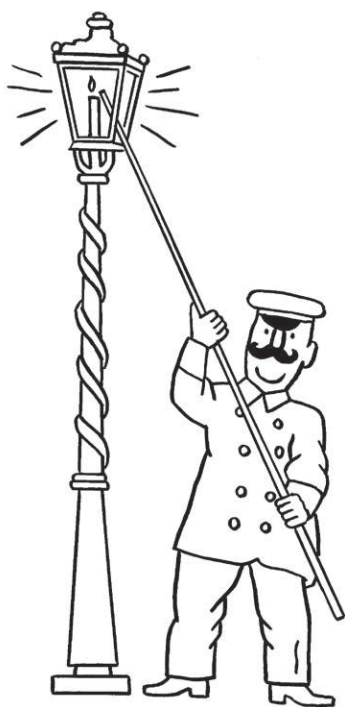
etenswaren mee uit België waar de boter en de drank goedkoper waren dan in Nederland. Die spullen konden ze dan weer verkopen. Die dingen deden ze vaak 's nachts. Het was gevaarlijk want als je gepakt werd door de politie kon je in de gevangenis

belanden. En als je moest vluchten voor de politie konden je spullen kapot gaan of kwijt raken. In de film is ook te zien dat er in de jaren '70 van de vorige eeuw een wielerronde gehouden werd. De Ronde van Broekhoven.

Stadsomroeper

Vroeger was alles anders. Veel mensen hadden niet veel geld en er was nog geen internet. Er was ook geen radio of televisie en veel mensen hadden ook geen geld om een krant te kopen. Daarom was er een stadsomroeper. Die liep door de straten om het laatste nieuws om te roepen. Nu zit een omroeper achter

Lantaarnopsteker

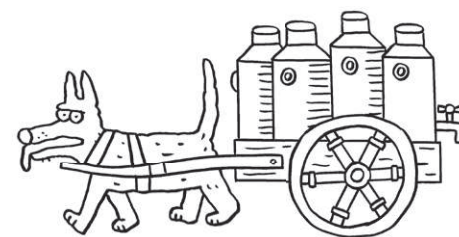
een buro met een microfoon. Dat is veel makkelijker want dan hoef je niet zo hard te schreeuwen en kun je lekker binnen blijven zitten. De lantaarnopsteker ging 's avonds over

straat om de straatlantaarns aan te steken. Elektriciteit was er nog niet en de straatlantaarns werkten op gas of olie. Als lantaarnopsteker had je vooral 's avonds werk. Dan kon je overdag iets anders gaan doen. Manden vlechten bijvoorbeeld.

Mandenvlechter

Tegenwoordig hebben mensen een hond om te aaien en ermee te spelen. Vroeger werd een hond gebruikt om het erf te bewaken of een kar te laten trekken. Een hond is goedkoper dan een paard en sommige honden zijn best sterk. Nu zouden we dat zielig vinden, een hond die een kar moet trekken. Dat vond de Dierenbescherming ook en daarom is het vanaf 1962 verboden om een hond als trekdier te gebruiken.

Hondenkar

WOORDZOEKER

Los de woordzoeker op. Zoek de gegeven woorden op in het veld met letters en streep ze door. De overgebleven letters vormen de oplossing.

- BRASEM
- BUURTSAFARI
- DOLLARREGEN
- HONDENPOEP
- NACHTEGAAL
- PISPOT
- PLUKTUIN
- POMPOEN

- ROLSTOEL
- SMOKKELAAR
- SOEPGANS
- SPOOKTOCHT
- TWEELINGEN
- VLEERMUIS
- WAAIER
- ZIEKENHUIS

COLOFON

Redactie: Jeroen de Leijer en Tamira Waszink
Eindredactie: Stadsmuseum Tilburg
Vormgeving en illustraties: Jeroen de Leijer
Drukkerij: Janssen/Pers Rotatiedruk BV
Met medewerking van:
 Buurthuis Broekhoven
 Teken- en schilderclub Broekhoven met Joost Kruiderink
 Rob van Dijk en Mischa Cillessen
 Bewoners van Villa Berglandweg
 Alex van Dongen, Cor van Aarle, Boris de Leijer, Rien van Liempd, Pien Rosmalen, Nina van de Ven, Janne Sastrokarijo, Esmee Visser, Maiia Reith, Rob Westendorp
Deelnemers: Gerrie, Anne, Selina, Hanneke, Lynn, Lidy, Anouk, Jolien, Natalia, Justin, Jolanda, Delano, Esmee, Elly, Gino, Maiia, Christina, Danique, Joost, Sanne, Inaya, Stefanie, Peggy, Wendy, Danthé
 Copyright berust bij de makers.

Deze krant is een uitgave van Vincents Tekenlokaal en Stadsmuseum Tilburg, februari 2025

